

Øster Aslund

Af Klem Thomsen

Vendsyssel dukker frem

Vendsyssel er interessant ved, at størstedelen af egnen var dækket af havet, da isen i den sidste istid smeltede bort, og lang tid derefter. Da isen begyndte at smelte skete det i ryk, og en lang tid standsede isranden i en linie med sydøstlig retning, som gik over Hammer Bakker og videre langs bakkeryggene i Aslund Plantage nord for Vester Hassing. Lad os høre beretningen fra en geologisk fører, om en tur forbi Hellighøje og Aslund, med denne artikels forfatters kommentarer i firkantede parenteser.

”Et par km vest for sandgraven ved Øster Skindbjerg når vi vejen, der fra Vester Hassing fører nordpå mod Try, og vi drejer nordpå, passerer en asfalteret vej i et vejkryds og har til venstre et af bakkeøens højeste punkter Hellighøje, hvor terrænet når op til 45 m o.h. I denne findes en stor grusgrav, som vi straks skal besøge. [I dag er der shelterplads i denne grusgrav, der ligger ved parkeringspladsen ved Hellighøje.] Vi kører imidlertid først videre nordpå mod Vester Aslund, og hvor vejen svinger tilhøjre i skoven, kører vi ligeud og kommer til en stor grusgrav, der er et par hundred meter bred og har indtil 10 m høje vægge, der til dels ligger i bunden af ældre grave. [I dag må man køre ind i skoven til venstre mod kommunens arbejdsbytte for at finde den gamle grusgrav. Forsætter man ad den afmærkede sti langs et dyrehegn på højre hånd, ligger grusgravet på venstre hånd. Den er nu bevokset med træer og buskads og er derfor ikke særlig synlig i landskabet.] Der ses her hovedsagelig dårligt sorteret sand og fint grus med en del skrålejrede banker, der viser, at den aflejrede vandstrøm er gået mod Nordvest. Der ses ingen forstyrrelser i lagene og heller ingen dækkende moræne. Det er ikke rigtig flodgrus, men nærmest hedeslettegrus, aflejret af mindre bække, der her er strømmet frem fra isen, der har ligget sydøst herfor. Denne nu stærkt sønderkårne hedeslette når med en jævn overflade op til 45 m o.h. ligesom bakken med Hellighøje, og kun Knoldbjerg nordøst herfor når lidt højere op. En ryg øst for vejen hen imod Ø. Aslund er muligvis en åsryg. Det må tydes på den måde, at da isranden lå her, har den haft front mod Nordvest, og havet har stået næsten 45 m højere end nutildags, hvilket må betyde, at næsten hele bakkeøen har ligget under havets overflade, da isen smeltede bort. De mange store sten, der ligger i graven, er hovedsagelig hentet andre steder, bl.a. i Himmerland.”

Samtidig med at isen smeltede, hævede Vendsyssel sig. Da isen smeltede bort her ved Aslund var vandstanden som nævnt sunket til omkring 45 meter over havet - i forhold til vandstanden i dag - og i denne højde synes havet at have stået, da nordspidsen af Vester Hassing bakkeø dukkede frem af isen. Da isen var smeltet helt bort i denne egn var vandstanden sunket til ca. 30 meter ved Vester Hassing.

Foranstående bemærkning om, at ryggen henimod Øster Aslund muligvis er en åsryg, er interessant, for om navnet Aslund skriver Chr. Christensen: ”Man kunde tro, at ogsaa Ø. og V. Aslund kunde have deres Navn af Ask, idet formen ”Asklund” kan forekomme, men Navnet betyder dog snarest Lunden paa Aasen.”

Den sidste istid har ikke givet navn til Aslund, men den har skabt den

højderyg, der indgår som første led i navnet. Andet led i navnet, lund, betegner en lille skov. Mange navne på -lund er ligesom navne på -skov og -holt vidnesbyrd om skovrydninger som basis for bebyggelsesudvidelser.

Fra bronzealder til ødegårdskrise

De første tegn på mennesker her i området har vi fra gravhøjene, som stammer fra bronzealderen. Den mest udbredte placering i landskabet, i hvert fald i Jylland, er den lineære, og syd for Øster Aslund har der ligget 6 gravhøje på linie i nordvest-sydøstlig retning. De 3 har ligget vest for den nuværende vej mod Øster Aslund, og her er de 2 vestligste pløjet op, mens gravhøjen tættest ved vejen er rimelig ubeskadiget. Den blev kaldt "Brændshøj". På østsiden af vejen har der ligget 3 gravhøje, som nu er små og næsten jævned.

Området har sandsynligvis også været beboet i jernalderen, selv om der endnu ikke er fundet direkte bevis herfor. Det er der derimod i Stae og Vester Hassing. Jernalderlandsbyerne blev regelmæssig flyttet over korte afstande. Deres flytninger forklares bedst ved at bopladsområdet efterhånden blev forurennet ved gødnings- og affaldsophobning, hvilket gjorde stedet uegnet til fortsat beboelse, men til gengæld gjorde det særdeles velegnet til agerjord. Jernalderlandsbyens årtusindlange vandring synes at være ophørt i en periode fra de sidste årtier i 900-tallet til begyndelsen af 1100-tallet. Noget tyder på, at jernalderlandsbyen på denne vandring ved hver flytning har medbragt sit navn, indtil navn og bebyggelse blev fastlåst ved indgangen til middelalderen.

Oveni den stationære landsbys opståen kom kirkebyggeriet, som et nyt og stabiliserende element i landsbyen. Første halvdel af 1000-tallet blev den kristne kirkes egentlige gennembrudstid i Danmark. 1100-tallet blev den centrale kirkebygningsperiode i Danmark, mens antallet af nybyggede kirker i 1200-tallet var ret ringe. De første kirker var trækirker, og når disse ikke har kunnet påvises - uden i tilknytning til senere stenbyggede kirkeanlæg - skyldes dette en klar tradition i det middelalderlige kirkebyggeri. Den katolske kirke hævdede med stor styrke kirkens hellighed, så når en kirke skulle nybygges, måtte dette derfor som en ufravigelig regel ske på den gamle kirkes indviede grund. En anden ting, som gjaldt for den kristne kirke, var, at den flyttede kultstedet og de døde ind i selve landsbyen. Skulle landsbyen herefter flyttes, måtte kirken efterlades på den gamle landsbytomt.

Fra 1000 til 1200 skete en voldsom befolknings- og bebyggelsesekspansion, der øgede det dyrkede areal i stor stil. Den sidste flytning af oldtidslandsbyerne, adelbyerne, havde fundet sted. Adelbyernes fastlåsning på deres nuværende steder fulgtes op af en måske fordobling af landsbytallet. De gamle landsbyer fungerede som moderbyer for de nye udflytterbyer, torper, der blev udparcelleret af de gamle landbyejerlav. Og i skovegne anlagdes et væld af rydningsbyer. I 1200-tallet kulminerede ekspansionen, og fra omkring 1300 blev der - med undtagelse af kystegne og småøer - ikke længere oprettet landsbyer eller nye sogne i Danmark. Ejerlavssystemet var i hovedtræk færdigetableret.

Ikke sjældent ses i landskabet to nabolandsbyer med samme navn, men med en adskillelse i eksempelvis vester og øster. Flertallet af disse må repræsentere spaltede adelbyer. I adskillige tilfælde deles sådanne nabolandsbyer af sognegrænsen, og spaltningen må da være ældre end sognegrænsens indførelse. Bebyggelser med stednavneendelsen -torp (i nutiden bl.a. -drup) antages at være udflytterbyer, altså torper. Deres datering er særdeles bred, rækkende fra 800 til 1300. Hovedreglen er, at disse torper ligger i samme sogn som deres moderby, et indicium på, at de er

opstået efter sognegrænsernes fastlåsning ved indførelsen af tienden omkring 1100. Dette er ikke tilfældet for Gandrup, så måske er Gandrup ældre, og Vester Hassing og Øster Hassing som moderbyer dermed endnu ældre, men vi ved det reelt ikke.

Fra 1000-tallet til 1200-tallet blev det dyrkede areal som nævnt udvidet, og agerbruget blev intensiveret med større produktion til følge. Men fødevarerbalancen var skrøbelig. Stigningen i produktionen blev modsvaret af en lige så stor stigning i befolkningstallet, og i løbet af 1200-tallet blev mange brug så små, at familierne dér måtte leve på et eksistensminimum. Når først herremand, konge og kirke havde fået deres andel af produktionen var det resterende overskud til at overse. Hungersnøden spillede derfor en stor rolle. Fra omkring 1300 synes dødeligheden at have oversteget fødselstallet. Vendepunktet synes at ligge 1315-1317, hvor Nordvesteuropa 3 år i træk rammes af misvækst, hungersnød og massedødsfald. Oveni dette kom så pestepidemien, Den sorte Død, som ramte Europa i 1347-1350. Mange steder blev hovedparten af befolkningen bortrevet, ødegårde opstod og nogle steder blev hele landsbyer nedlagt. Med mellemrum brød nye epidemier ud, således 1361, 1369 og 1374. Først omkring 1450 starter befolkningsvæksten igen, og vi skal frem til 1500 før vidnesbyrdene om vedholdende vækst bliver klare.

Øster Hassing gamle kirke

Der vides meget lidt om den gamle Øster Hassing kirke. Den første stenkirke på stedet formodes at være bygget i Erik Menveds tid, altså mellem 1286 og 1319. En ting ved man dog om den gamle kirke, nemlig dens placering, som er et stykke vest for Øster Hassing by, og denne placering har dels været kilde til forundring, og dels grobund for antagelser.

Øster Hassing sogn er langstrakt, fra Gåser i sydøst til Striben i nordvest. Så måske kan kirken være placeret, hvor den er mest central beliggende for hovedparten af sognet. Problemet er bare, at vi ikke kender tidspunktet for den første kirke, ligeså lidt som vi kender tidspunktet for etableringen af de enkelte bebyggelser. Efter min mening er der stor sandsynlighed for, at der har været en trækirke, før den første stenkirke blev bygget; ellers er kirken kommet for sent i forhold til sognet, og sogn og kirke burde følges nogenlunde hånd i hånd. Af byer har Øster Hassing, Gåser og Gandrup sandsynligvis eksisteret, da kirken blev bygget, mens Holtet må være kommet til senere. Af samlinger af gårde og huse, måske tidligere landbyer, må Øster Aslund, og måske også Skindbjerg, have eksisteret. Af større gårde kan Nejsig og Føltved gårdene have eksisteret, og måske også Poulstrup, Abildholt, Egen og flere. Der er en overvægt mod nord, hvad der også stemmer overens med, at den største indgangslåge findes i kirkedigets nordvestlige del.

En anden mulighed er, at Øster Hassing by har bevæget sig mod øst, måske var der ikke plads mod vest på grund af andre landsbydannelse. Den oprindelige trækirke kunne ikke flyttes, men det kunne landsbyen.

Igen, det er kun teorier, og så længe vi ikke kender tilblivelsesårene for såvel den første kirke som landsbyerne og gårdene vil der være plads til teorier. Kun arkæologiske udgravninger vil give mere fakta.

Lad os høre en historie fra en svensk besættelse af egnen:

”I 1657-60 huserede svenskerne over hele landet, og der var indkvartering på Øster Aslund, der vel nok var sognets største gård. Manden på gården, Bertel Laursen Kjærulf, havde følt sig hårdt trængt af fjenden, der indkrævede proviant, og han skulle efter sigende have afleveret den sidste ko. Måske havde

svenskerne alligevel haft medlidenhed med ham, for da de forlod landet, gav en svensk officer Kjærulf tilladelse til at overtage den kornbeholdning, som fjenden havde haft oplagret på Øster Hassing Kirkes loft. Denne gestus bragte Kjærulf på fode igen.”

Jeg har egentlig altid synes, at der var for langt mellem Øster Aslund og Øster Hassing gamle kirke til at denne gård kunne have indflydelse på kirkens placering, men denne historie ligesom minimerer afstanden mellem gården og kirken. Det samme gør de gamle kort, som viser en mere direkte forbindelse fra Øster Hassing gamle kirkegård til Øster Aslund, end der eksisterer i dag.

Nok var Øster Hassing sogn langstrakt, men befolkningstallet var ikke stort. I 1801 var der 699 indbyggere, og vi skal frem til 1860 før vi passerer de 1.000 indbyggere; der var da 1.059 indbyggere. I 1921 var der 1.507 indbyggere, boende i 298 gårde og huse.

Fra landsby til gård

I en avisartikel fra Aalborg Stiftstidende den 26. august 1955 lyder det:

”Da kirken [Øster Hassing gamle kirke] blev bygget, laa stedet centralt. I det fjortende aarhundrede var der ikke noget, der hed Øster Hassing. Kirkegængerne kom fra en lille landsby længere mod vest, der hed Aslund. Som tiden gik, forfaldt gaardene i Aslund, og til sidst blev de alle slaet sammen til herregaarden Øster Aslund.”

Jens Jensen skriver i sin bog fra 1980 om Øster Hassing kirke følgende:

”Landbyen Øster Aslund er på en eller anden måde gået til grunde, måske som følge af pest. - ”Den sorte Død” kom til Danmark og netop til Vendsyssel ca. 1350, på Valdemar Atterdags tid. I de gamle beretninger fortælles, at pesten huserede så voldsomt, at folk døde i tusindvis, og at mange landsbyer stod tomme. - Ifølge ovennævnte skribent [Jens Jensen henviser til ovennævnte artikel i Aalborg Stiftstidende] blev landsbyen Øster Aslund jorder efter forfaldet lagt sammen til den gård, der fik landsbyens navn, og som den dag i dag hedder Øster Aslund. - Denne gård var en kendsgerning før Grevefejdens tid (1534-36) og tilhørte slægten Kjærulf. Det er vel ikke usandsynligt, at gården er fremstået i løbet af de knap 200 år mellem pesten og fejden.”

Der er flere postulater i ovennævnte citater. Som det fremgår af mine forrige betragtninger tror jeg, at Øster Hassing by er ældre end 1300-tallet; og Øster Aslund har aldrig været en herregård. Derimod vil jeg forholde mig til det, som der kan findes bevis på, nemlig at Øster Aslund efter al sandsynlighed har været en landsby; i al fald har der været flere gårde. Vi er nemlig kommet frem til den tid, hvorfra der findes skriftlige kilder. Disse fortæller blandt andet, at der blandt kronens gods i Kjær Herred i 1519 var ”1 øde gaard i Aslund mark”, og at Øster Aslund i 1553 bestod af 5 i én byggede gårde og 3 bol. En sådan bebyggelse må betragtes som en landsby på daværende tidspunkt, så alt tyder på at Øster Aslund ændrede sig fra at være en landsby til en gård. Dette er sandsynligvis sket allerede i sidste halvdel af 1300-tallet.

Ejere og fæstere af Øster Aslund

Øster Aslund er en gammel selvejergård, der tilhørte slægten Kjærulf. I 1525 var ca. 47 ud af i alt 530 gårde i Kjær Herred jordegne gårde, som selvejergårdene blev kaldt. Dette blev der ændret drastisk på efter Skipper Clementsfejden i 1534, hvor kronen efter denne konfiskerede det jordegne bøndergods. Efter bøndernes delvise genkøb, eller indløsning af deres

ejendomme, var der i Kjær Herred 12 selvejergårde tilbage. Øster Aslund var ikke blandt disse, men blev en fæstegård, nu kronens ejendom.

Kronen mageskiftede den 30. maj 1552 gården til Aalborg Hospital, dvs. Helligåndsklosteret i Aalborg. Måske gik overdragelsen ikke orden, måske genkøbte kronen gården, for i 1579 mageskiftede kronen til Henrik Gyldenstjerne til Aagard. Senere må Jørgen Brahe til Hvedholm have overtaget Øster Aslund, for han solgte den 28. marts 1625 gården til Hans Johansen Lindenov den yngre til Hundslundkloster. Sidstnævnte var i 1620erne begyndt at samle det store Vraa godskompleks og inddrog med nævnte handel Øster Aslund under dette. Vraa var i 1788 Kjær herreds betydeligste godssamling med 1.112 af herredets 3.017 tdr. hartkorn, herunder Øster Aslund. År 1800 blev gården solgt til Jens Larsen Krog til selveje.

Der var fæstere på Øster Aslund fra midt i 1500-tallet til 1800. I 1552 nævnes Peder Thomsen og Rasmus Jensen som brugere af gården. I 1567 havde Bertel Andersen Kjærulf fået livsbrev på gården af kronen, i 1576 nævnes at han var kirkeværge og havde en part af Øster Aslund i fæste, og i 1579 boede hans enke, Gertrud Munk, på gården. Fra 1610 nævnes Bertel Laursen Kjærulf som bruger af Øster Aslund, og efter hans død i 1672 fik hans søn Lars Ovesen Kjærulf gården i fæste. Ved folketællingen i 1787 er det Thomas Larsen, som bor på Øster Aslund. Sidst i 1700-tallet blev Jens Larsen Krog fæster af Øster Aslund, og det var som allerede nævnt ham, der købte den til selveje.

Efter Jens Larsen overtog sønnen Lars Jensen gården Øster Aslund. Han ses som gårdmand på denne i folketællingerne fra 1834 og frem til 1870. I 1880 er den hans enke, Maren Larsdatter, der står som ejer af gården.

Ved folketællingen i 1890 har svigersønnen Søren Roesdahl overtaget Øster Aslund. At Øster Aslund er en stor gård ses af, at denne på dette tidspunkt beboes af 21 personer. Foruden ægteparret Roesdahl, deres 3 børn, konens moder og en plejedatter, bestod folkeholdet af 14 personer, 8 mænd (en staldkarl og 7 tyende) og 6 kvinder (en barnepige, en kokkepige, en mejerske, en bryggerspige og en udgangspige). Ved folketællingen i 1901 bestod folkeholdet af 18 personer, 13 mænd (en forvalter, en landvæsenselev, en staldkarl, en forkarl, en kørekarl og 8 tyende) og 5 kvinder (en husjomfru, en kokkepige, en vævepige, en bryggerspige og en mejerske). På dette tidspunkt ses Søren Roesdahl at eje yderligere 3 gårde - alle med samme matrikelnummer (matr. 1) som Øster Aslund - kaldet Uranienborg, Øster Aslunds hus og Virkelyst. Ved folketællingen i 1911 bestod folkeholdet af 16 personer, 12 mænd og 4 kvinder, alle benævnt tjenestefolk på nær røgteren og husjomfruen.

Ved Roesdahls død i 1921 blev gården overtaget af enken, Laura R. J. Jensen, og ved hendes død i 1930 af datteren, frk. Edle Roesdahl.

Skovene omkring Øster Aslund

Chr. Christensen har i årbogen Fra Himmerland og Kjær Herred i 1915 skrevet om skovene ved Øster Aslund:

”Paa Gaarden Øster Aslunds Jorder ligger endnu 4 - eller om man vil - 5 Smaaskove, nemlig en ganske lille Lund lige sydøst for Gaarden, ”Tornflageskoven” nord for Gaarden og længere mod Nord ”Liverholt Skov” og ”Gravenskjær Skov”, der danne henholdsvis den vestlige og østlige Del af een sammenhængende Skov, samt - ned ad Aaen til - ”Ørnholt Skov”. Øster Aslund Gaard og Skove hørte i det 16. Aarhundrede under Kronen, indtil de i Aaret 1579 blev afhændede til Henrik Gyldenstjerne til Aagard. Skovene blev da ved

den forudgaaende Synsforretning takserede for 20 Svins Olden, og Bertel Kjærulfs Enke, Gjertrud Munk, der paa den Tid boede paa Gaarden, "gjorde sin højeste Ed paa, at Skoven dermed var sat paa det allerhøjeste" I det følgende Aarhundrede, da Øster Aslund hørte under Gl. Vraa, gik det stærkt tilbage med Skovene der, i al Fald som Oldenskove betragtede, saa at de i 1680 kun var takserede for 2 Svins Olden. At der imidlertid har været adskilligt mere Skov dertil i tidligere Tider end de ovenfor nævnte, fremgaar saavel af de gamle Tingbøger som af Matrikelkortet af 1812. I det 17. Aarhundrede nævnes saaledes en 6. Skov, nemlig "Myrlunden" eller "Myreskoven", der har ligget ved Stedet "Myren", om hvilket Markbogen beretter, at det "ligger udi en liden Skov". At der har været Skov ved "Myren" ses i øvrigt deraf, at den Eng, der ligger nord for Ørnholt, paa Matrikelkortet betegnes som "Engen mellem Skovene", ligesom et Sagn fortæller, at Træerne stod saa tæt op mod Bygningerne i Myren, at Folkene der kunne samle Agern op paa deres Køkkengulv, idet disse faldt ned gennem Lyrehullet. Det vestre Hus i Myren skal efter samme Kilde for en Del være opført af svært Egetømmer fra den nævnte Skov. I Tingbogen for 1631 (28/6) omtales endvidere "Øster Aslunds Endiel", der var adskilt fra Føltveds Eendel ved "ildestved Kjær". Paa det ældste Matrikelkorts tid (ca. 1812) laa der ca. 700 Alen øst for Gravenskjær Skov, ved Østgrænsen af Marken, en Lund, der kaldtes "Kønholt Skov", hvilken Skov synes at være afsat paa Vidensk. Selsk.s Kort, hvorhos der ved det nordøstlige Hjørne af Tornflageskoven i en Afstand fra denne af godt 100 Alen findes afsat endnu en lille Lund, der kaldtes "Kringleskoven". Endvidere nævnes i Markbogen blandt Ø. Aslunds Marker: "Grusholts Bakke".

Min nu afdøde nabo, Knud Larsen, har fortalt mig, at der igennem mange år blev holdt grundlovsfester på festpladsen i skovområdet "Gravenskjær". Her skulle Peter Sabro have holdt grundlovstale omkring 1906 ifølge Knud Larsen. Han fortalte endvidere, at Peter Sabro under sin tale smed slik ud til børnene, når der blev for meget uro blandt dem.

I sin bog "Den store høst" omtaler Niels Anesen den gamle festplads, som skulle ligge tæt ved det sted, hvor vejene mødes. Der kan ikke være tvivl om, at det er festpladsen i "Gravenskjær", der er tale om. Niels Anesen nævner i samme bog teglværket ved Øster Aslund.

Gården Øster Aslund

I 1859 har Øster Aslund 15 3/8 tdr. hartkorn. Den er på ca. 600 tdr. land, hvoraf de 350 er hede og mose. I 1901 angives et jordtilliggende på omtrent 700 tdr. land, fordelt som 250 eng, 100 kær, 50 skov, og resten (dvs. 300) ager. I 1924 angives jordtilligendets i hektar, der er ca. 352 ha, heraf 110 ager, 178 eng, 28 skov, 11 mose, og 25 uspecificeret.

I en beskrivelse, som må være fra sidst i 1930'erne, lyder det således om gården Øster Aslund:

"Øster Hassing Sogn og Komm., Kær Hrd., Nr. Sundby Retskr., Aalborg A., Ejerinde Frk. Edle Roesdahl, Postfb. og nærmeste St. Vester Hassing, Afst. 3 km og 19 km til Nr. Sundby, Tlf. Vester Hassing 18.

Matr. Nr. 1a m.fl. af Ø. Aslund og 23c af den nordøstlige Del af Ø. Hassing, samlet Areal 358 ha, deraf 120 Ager, 199 Eng og Kær, 28 Skov, 5,5 Have og Gaardsplads og 5,5 andre Arealer, Hrtk. 15 Td. 1 Skp. 3 Fdk. 2 1/4 Alb.;; Lys og Kraft fra eget Elektricitetsv. (Dieselmotor).

Øster Aslund ligger 3 Km. Nordøst for V. Hassing St.; Jorderne, der er samlet ved Gaarden, nærmest Nord for denne, er noget forskelligartede, største Delen

er god Sandmuld paa Sand- og Grusunderlag, 30 ha er let Sandmuld paa Sandunderlag. Terrænet er jævnt, Kultur og Gjødningskraft god, Jorden er stedvis drænet (i øvrigt sund Jord), der er merglet fra ældre Tid, og hele Arealet er nymerglet i 1934-36. Engen er dels Haardbundseng paa Ler- og Sandunderlag, dels humusblandet Jord, hvoraf 16,5 ha er drænet og kultiveret. Af Skoven er tre Femtedele bevokset med blandet Løvtræ, Resten med Gran.

Gaarden drives af Ejerinden ved Bestyrer J. Dalgaard; af Jorden dyrkes 30 ha i fr. drift og 90 ha i følgende 7 Marks Drift: 1. Rug, 2. Rodfrugter, 3. Blandsæd, 4. Havre, 5-6. Kløver og Græs, 7. Grønjordshavre. Af Kunstgødning anvendes aarlig ca. 250 Sække Superf., 50 Kalig. og 40 Sække Kvælstof.

Kvægbesætningen, der bestaar af 85 Malkekøer, 2 Tyre og 140 Stkr. Ungkreaturer, er af jysk Race, den fornyes ved eget Tillæg med Indkøb af Tyre, Køerne græsser i Løsdrift; den gennemsnitlige Smørydelse pr. Ko er ca. 145 kg aarlig, Mælken leveres til V. Hassing Andelsmejeri.

Der holdes som Regel 18 Arbejdsheste og for øjeblikket 10 Plage og 6 Føl af eget Tillæg; der tillægges 5-6 Føl aarlig; desuden anvendes en Tractor. Der er hidtil leveret 300-350 Slagterisvin om Aaret (Pattegrisene indkøbt); Gaarden har Kort til 180 Svin aarlig. Der holdes 8 Faar, og Fjerkræholdet er ca. 150 Høns.

Øster Aslund har grundmurede store, gode Bygninger, opført i Aarene 1898-1906 og overvejende tækket med tegl. Den anselige Hovedbygning, der ligger mod Vest til den store, gl. kønne Have, som grænser til Skoven, bestaar af en Hovedfløj og 2 Sidefløje. Hovedfløjen, der har gennemgaaende Frontspids, lige Gavle og en lukket Veranda til Haven, rummer en stor smuk Bolig; af de 2 Sidefløje er der Økonomi i den nordlige og Elevværelser i den sydlige; desuden mellem Hovedbygningen og Avlsgaarden mod Syd 2 Længer, den ene med Garage og Vognport, den anden med Maskin- og Redskabsrum samt Magasin paa Loftet, og mod Nord en Bygning, som rummer Elektricitetsværk og Hønsesus, samt Nord for Hovedbygningen et Tørvehus og et Brændehus; den store Gaardsplads, som derved dannes foran Hovedbygningen, er afgrænset mod Øst til Alsgaarden ved en Mur med en Indkørsel paa Midten. Af de 3 sammenbyggede Avslænger er der Værelser til Folkene, Heste- og Svinestald i den nordlige Sidelænge, Kostald i den østlige og Stald i Længen mod Syd, de 2 sidstnævnte med muret Trimpel og Laden med Tag af Icopal til Gaarden; endvidere Nord for Gaarden en Vognport med Tag af Pandeplader og i Marken en straatækt Stald med Plads til 52 Kreaturer samt en Hjelm, tækket med Pandeplader. Der er Jernbjælker og murede Hvælvinger i Kostalden, Gaarden har eget Vandværk, der drives ved Elektricitet, og der hører en Smedie samt 4 Huse til Ejendommen. Til Gaarden hørte tillige et Teglværk, og saavel Mur- som Teglstenene, hvoraf Bygningerne er opført, er tilvirket paa dette; det er senere nedlagt.”

Øster Aslund fik først elektricitet udefra fra 1962, hvor Edle Roesdahl blev andelshaver i NOAE, Nørresundby Oplands Andels Elektricitetsforsyning. I regnskabsåret 1969-1970 købte Øster Aslund 49.390 kWh af NOAE.

Litteratur og materiale

Andersen, S.A.: Geologisk fører over Vendsyssel. Historisk Samfund for Hjørring Amt. 1961.

Bjørn, Claus (red): Det danske landbrugs historie I. Oldtid og Middelalder (Det danske landbrugs historie 4.000 f.kr - 1536). Landbohistorisk Selskab. 1988.

Christensen, Chr.: Kjær herreds skove i gamle dage - navnlig i det 17. aarhundrede. Fra Himmerland og Kjær Herred 1914 side 437-467 og 1915 side 30-55.

J. J. Hansen: Større danske landbrug. Aalborg, Hjørring og Thisted amter. Statistisk, topografisk, historisk håndbog. 1935.
Jensen, Jens: Øster Hassing kirke 1880-1980. Øster Hassing Menighedsråd. 1980.
Klitgaard, C.: Vendsysselske jordegne gaarde og selvejerbønder før og efter Skipper Klementsfejden 1534. Vendsysselske Aarbøger 1949.
Kristensen, Evald Tang: Danske Sagn. 1892-1901.
Lokalhistorisk Arkiv for Hals Kommune: Folketællinger for Øster Hassing sogn.
Nielsen, Henrik Gjøde: Øster Hassing kirke. Hals Museum. 2005.
Thomsen, Klem: Gravhøje i Hals Kommune. I: Årsskrift 2004 fra Museumsforeningen for Hals Kommune. Suppleret med søgning af Nationalmuseets sognebeskrivelser på hjemmesiden <http://www.dkconline.dk/>.
Thomsen, Klem: Lys over land. Elforsyningens historie i Hals Kommune 1906-2006. Hals Museum. 2006.
Trap, J.P.: Danmark. 1. udgave, bd. 2, 1859. 2. udgave, 1875. 3. udgave, bd. 4, 1901, 4. udgave, bd. 5, 1924, 5. udgave, bd. 6, 1961.
Værnfelt, Kr.: Ejendomsforholdene i Kjær Herred fra 1500 til 1950. Fra Himmerland og Kjær Herred 1969 side 94-150.
Værnfelt, Kr.: Kjær herreds knaber og deres frænder. Fra Himmerland og Kjær Herred 1967 side 5-81.
Aalborg Stiftstidende: Rev den gamle kirke ned og solgte blyet. 26. august 1955.

Denne artikel er tidligere publiceret i årsskrift 2007, udgivet af Hals Museum og Museumsforeningen for Hals Museum.